

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: politologia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet
Zielonogórski

Data przeprowadzenia wizytacji: 10-11.01.2025 r.

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	13
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	17
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	19
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	22
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	24
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	25
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	28
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	30

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr Paweł Poławski, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Danuta Plecka, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Radosław Fiedler, ekspert PKA
3. Sebastian Snop, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Patryk Korolko, ekspert PKA ds. studenckich
5. Patryk Lisiecki, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku politologia, prowadzonym na Uniwersytecie Zielonogórskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Ocena programowa została przeprowadzona po raz kolejny w następstwie oceny pozytywnej wyrażonej w Uchwale nr 709/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 listopada 2018 r. Wizytacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, z przedstawicielami Samorządu Studenckiego i studenckiego ruchu naukowego, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, publiczny dostęp do informacji oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej, wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przeprowadzono hospitację zajęć, które z uwagi na brak zajęć na Uczelni w terminie wizytacji, odbyły się w sposób zdalny w dniach 8, 13, 14, 15 i 16 stycznia. Z uwagi na przeprowadzone w sposób zdalny hospitacje zajęć, nastąpiły drobne zmiany w harmonogramie wizytacji, co zostało odpowiednio wcześniej uzgodnione z koordynatorem wizytacji ze strony Uczelni. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi, wstępne wnioski, o których przewodniczący zespołu poinformował władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego – w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	politologia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o polityce i administracji	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. Polityka bezpieczeństwa i wojskowości 2. Zarządzanie i administracja samorządowa 3. Służby specjalne w świecie współczesnym	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	19	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2565 godzin	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	95 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	150 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	69 ECTS	-

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	politologia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	nauki o polityce i administracji	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. Polityka bezpieczeństwa 2. Marketing i PR polityczny	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	14	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1215 godzin	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	62 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	104 ECTS (polityka bezpieczeństwa) 110 ECTS (marketing i PR polityczny)	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	42 CTS	-

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Studia stacjonarne pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia o profilu ogólnoakademickim są jednym z trzech kierunków w ofercie kształcenia w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji w Uniwersytecie Zielonogórskim. Zgodnie z misją UZ, która została określona w Strategii Uczelni na lata 2021-2030, kierunek studiów wpisuje się w budowanie społeczeństwa opartego na wiedzy oraz kształtowanie kapitału społecznego wspierającego rozwój regionu, ale także społeczeństwa lokalnego i gospodarki. Program studiów uwzględnia specyfikę regionu, aktywność społeczeństwa lokalnego, potrzeby państwa w obrębie kreowania zaplecza kadrowego i intelektualnego. Zgodnie z założeniami strategicznymi Uczelni studia na ocenianym kierunku mają na celu wyposażenie absolwentów w wiedzę i umiejętności oraz kompetencje społeczne z dziedziny nauk społecznych, dyscypliny nauki o polityce i administracji w stopniu pozwalającym na podejmowanie pracy na różnych szczeblach instytucji publicznych i prywatnych pozwalających na organizowanie życia społecznego w konsekwencji znajomości oddziaływania polityki na gospodarkę i kulturę, wpływu decyzji politycznych na rozwój społeczny, region, czy kondycję gospodarki.

Oceniany kierunek został przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych, dyscypliny nauki o polityce i administracji, której przypisano 100% punktów ECTS zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Koncepcja kształcenia uwzględnia postęp w obszarze działalności zawodowej/gospodarczej. W opracowaniu koncepcji studiów uwzględniono kierunki i prognozy specyficzne dla rynku pracy, jak i wymagania wynikające z przynależności kierunku politologia do dyscypliny nauki o polityce i administracji.

Efekty uczenia się sformułowane dla kierunku politologia są zgodne z celami kształcenia i przyjętym ogólnoakademickim profilem studiów. Obejmują one przede wszystkim wiedzę o polityce zarówno w jej wymiarze międzynarodowym jak i krajowym, procesach społeczno-gospodarczych uwzględniających trendy polityczne, klasyczne i nowoczesne teorie politologiczne, metody badawcze wykorzystywane w nauce o polityce i administracji. Studenci nabywają umiejętności komunikowania się w różnych sytuacjach, pozyskiwania i poddawania ocenie i analizie danych potrzebnych do rozwiązywania specyficznych zadań lub sytuacji, prawidłowego stosowania wykładni przepisów prawa, rozstrzygania dylematów prawnych w sytuacjach związanych z wykonywaną pracą. Potrafią wykorzystać umiejętności badawcze obejmujące opracowanie i prezentację wyników. Studenci nabywają także kompetencje do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych oraz gotowość do myślenia i działania kreatywnego. Treści kształcenia są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Jednocześnie są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Na studiach pierwszego stopnia kształcenie odbywa się w oparciu o moduł przedmiotów ogólnych (podstawowych i kierunkowych) oraz jedną z trzech specjalności: polityka bezpieczeństwa i wojskowości, zarządzanie i administracja samorządowa oraz służby specjalne w świecie współczesnym.

Na studiach drugiego stopnia kształcenie odbywa się w oparciu o moduł przedmiotów ogólnych (podstawowych i kierunkowych) oraz jedną z dwóch specjalności: polityka bezpieczeństwa oraz marketing i PR polityczny.

Kierunek studiów politologia pierwszego i drugiego stopnia prowadzony w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji jest ściśle powiązany z działalnością naukową w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, a w szczególności z takimi jej obszarami jak: stosunki międzynarodowe i polityka bezpieczeństwa, teorie i systemy polityczne, politologia religii, badania nad mniejszościami narodowymi, etnicznymi.

Z raportu samooceny wynika, że kształcenie opiera się także w oparciu o osiągnięcia badawcze pracowników Instytutu. Jednak szczegółowa analiza sylabusów nie potwierdza tego faktu. Marginalnie wskazane są publikacje badaczy zatrudnionych w Instytucie. W zasadzie polecenie wyników badań pracowników badawczo-dydaktycznych INPA w sylabusach ogranicza się do kilku osób. Przy czym zaznaczyć należy, że nie zawsze są to najnowsze wyniki prowadzonych badań. Zresztą ta uwaga dotyczy wszystkich sylabusów jako integralnych elementów programu studiów: nauczyciele akademicki nie proponują studentom korzystania z najnowszej literatury. W tym zakresie brakuje także większej liczby proponowanych lektur obcojęzycznych, artykułów naukowych prezentujących najnowsze trendy w politologii oraz analizy badawcze. Dotyczy to także efektów współpracy badawczej pracowników Instytutu ze studentami. Deklarowana i faktyczna współpraca pracowników i studentów, pozwalająca szczególnie studentom na rozwijanie kompetencji badawczych poprzez aktywny udział w projektach badawczych przygotowujących do pracy badawczej, których efektem jest możliwość współtworzenia wspólnych publikacji, nie znalazła odzwierciedlenia w proponowanej literaturze zawartej w sylabusach.

Na podstawie dostarczonej dokumentacji, a także w wyniku przeprowadzonej wizytacji w siedzibie Uczelni trudno stwierdzić, że koncepcja kształcenia została wypracowana w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi. Deklaratywnie zespół przygotowujący raport samooceny wskazał na szczególne znaczenie dla procesu tworzenia i aktualizowania programu studiów interesariuszy zewnętrznych. Jednak ze szczegółowych analiz wynika, że są to przede wszystkim działania skierowane na otoczenie zewnętrzne ze strony pracowników Instytutu. Wymienić tutaj należy takie aktywności, jak: wykłady otwarte dla uczniów zielonogórskich szkół ponadpodstawowych, organizacja Dnia Europejskiego, którego ważnym elementem była debata oxfordzka, cykl powtórek do matury zarówno z wykorzystaniem środków nauczania na odległość, jak i w formie tradycyjnej, wykłady i warsztaty dla uczniów szkół ponadpodstawowych oraz organizacje Kół Młodego Politologa w szkołach ponadpodstawowych regionu.

W raporcie samooceny wskazano także samorządy terytorialne, Instytut Pamięci Narodowej a także stowarzyszenia i organizacje pozarządowe jako interesariuszy zewnętrznych, przy czym w tym wypadku wykazano przede wszystkim działalność pracowników INPA na rzecz interesariuszy zewnętrznych. W opisanych działaniach zdecydowanie brakuje interakcji – bez wątpliwości pracownicy INPA są bardzo zaangażowani w systematyczną działalność z otoczeniem społecznym, jednak nie korzystają ze wsparcia zewnętrznego w procesie tworzenia i aktualizacji programu

studiów. Dowodem na to były także wypowiedzi interesariuszy zewnętrznych w trakcie wizytacji w Uczelni – nie mieli oni świadomości członkostwa w Wydziałowej Radzie Programowej dla kierunku Politologia.

Proponowane i realizowane w programie studiów na kierunku politologia specjalności odpowiadają zapotrzebowaniu na rynku pracy w regionie. Dotyczy to specjalności na pierwszym stopniu studiów - polityka bezpieczeństwa i wojskowości oraz zarządzanie i administracja samorządowa oraz służby specjalne w świecie współczesnym oraz na drugim stopniu - polityka bezpieczeństwa oraz marketing i PR polityczny. Przygotowują one do pracy w sektorze publicznym działającym w obszarze bezpieczeństwa, obronności, jak i rozwijają kompetencje przygotowujące do wykonywania obowiązków zawodowych w administracji samorządowej, a także przygotowują do aktywności politycznej. Program studiów nie zakłada obowiązkowych praktyk zawodowych, jednak struktura specjalności umożliwia studentom zdobycie także kompetencji praktycznych w efekcie realizowanych projektów, case studies czy debat akademickich. Z opisu sylwetki absolwenta wynika, że program kształcenia zachowuje standardy wytyczone zarówno poprzez badania naukowe, jak i praktykę dla absolwentów kierunku politologia ze wskazanymi wcześniej specjalnościami. Zaznaczyć przy tym należy, że proponowane specjalności realnie odpowiadają wyzwaniom i są zorientowane na realizację potrzeb lokalnego rynku pracy. Program studiów uwzględnia także rozwój kompetencji analitycznych, które dają perspektywę aktywności w sferze badań naukowych absolwentom kierunku politologia. Wbrew deklaracjom o włączeniu nowoczesnych technologii do programu studiów, poza przedmiotem *technologia informacyjna i wprowadzenie do e-administracji* nie ma na nie dowodu.

Kierunek politologia w Uniwersytecie Zielonogórskim w 100% został przypisany do dyscypliny nauki o polityce i administracji. Takie usytuowanie wymaga odzwierciedlenia w treściach kształcenia oraz efektach uczenia się. Na ocenianym kierunku efekty są zgodne zarówno z poziomami studiów (pierwszym i drugim), jak i określonym w koncepcji kształcenia profilem ogólnoakademickim studiów. Dlatego studenci zdobywają przede wszystkim wiedzę teoretyczną wspartą o umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne. Efekty uczenia się są ściśle związane z celami koncepcji kształcenia i odpowiadają na potrzeby lokalnego rynku pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Program studiów i jego proces tworzenia oraz aktualizowania nie był realizowany we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, chociaż formalnie znajdują się oni w Wydziałowej Radzie Programowej dla kierunku Politologia. W dokumentacji brakuje powołań do ww Rady dla interesariuszy zewnętrznych. Potwierdziła to także rozmowa w trakcie spotkania z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego. Ich obecność w Radzie jest istotna przede wszystkim dlatego, że w

największym stopniu mają rozeznanie dotyczące zmian na rynku pracy, dla którego kształci się studentów politologii.

W sylabusach, które są integralnym elementem programu, prezentują jego fragmentaryczne ujęcie brakuje najnowszej literatury oraz znaczącej liczby lektur obcojęzycznych, artykułów naukowych prezentujących najnowsze badania. Niestety nie odzwierciedlają tego sylabusy do poszczególnych przedmiotów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się uaktualnienie proponowanej w sylabusach literatury.

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie faktycznych działań włączających interesariuszy zewnętrznych do procesu tworzenia i aktualizowania programu studiów poprzez ich uczestnictwo w Wydziałowej Radzie Programowej dla kierunku Politologia.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Na studiach na kierunku politologia (studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim) przyjęty został program studiów wpisujący się zarówno w Strategię Uczelni, jak i odzwierciedlający zadeklarowane w niej założenia kształcenia. Treści programowe wskazane w sylabusach są aktualne i zgodne z oczekiwaniami rynku pracy. Dobór treści kształcenia został dokonany zgodnie z podejściem aktywizującym studentów, problemowo prezentującym treści kształcenia, a także zgodnie z potrzebami odnalezienia się na rynku pracy. Równocześnie treści kształcenia odpowiadają wymogom prowadzenia studiów na profilu ogólnoakademickim. W programie studiów można wyróżnić kilka grup zajęć: moduł przedmiotów ogólnych (podstawowe i kierunkowe) oraz moduły specjalnościowe. Treści kształcenia podporządkowane są dyscyplinie nauki o polityce i administracji, co nie powoduje dylematów związanych z przyporządkowaniem kierunku do dyscypliny wiodącej.

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się. Nie odbiegają także od aktualnego stanu wiedzy w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Kluczowe treści programowe zapewniają osiągnięcie efektów kierunkowych uczenia się dla studiów pierwszego stopnia profilu ogólnoakademickiego, które zostały przyjęte uchwałą Senatu UZ nr 434 z dnia 29 maja 2019 roku, a dla studiów drugiego stopnia Uchwałą UZ nr 1055 z dnia 27 marca 2024 roku. Efekty uczenia mają odniesienie do wymaganych charakterystyk poziomów Polskich Ram Kwalifikacji.

Studia pierwszego stopnia na kierunku politologia zakładają uzyskanie 180 pkt ECTS, co jest zgodne ze standardami nauczania akademickiego. Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi 2565 godzin wykładów i ćwiczeń, co w zasadzie w wymiarze godzinowym zapewnia realizację efektów uczenia się w bezpośrednim kontakcie nauczyciel akademicki – student. Analizując program studiów na kierunku politologia studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim zwrócono uwagę na dwie zasadnicze kwestie: przeszacowanie i niedoszacowanie punktów ECTS oraz iluzoryczność możliwości wyboru przedmiotów w wysokości 30% punktów ECTS. W module przedmiotów ogólnych (podstawowych i kierunkowych) na kierunku politologia o profilu ogólnoakademickim pierwszego stopnia znajdują się przedmioty, którym przypisano zawyżoną liczbę punktów ECTS - *myślenie polityczne* (30 h i 6 pkt ECTS), *konflikty społeczne* (30 h i 6 pkt ECTS), *retoryka i argumentacja polityczna* (30 h i 5 pkt ECTS), *wstęp do badań politologicznych* (30h i 4 pkt ECTS), *wstęp do nauki o polityce* (30 h i 4 pkt ECTS). Zakładając, że 1 pkt ECTS przypada na 25-30 h zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem lub samodzielnej nauki studenta, można stwierdzić, że przypisana liczba punktów ECTS wymaga od słuchaczy (przy szacunkowym przeliczeniu 1 pkt ECTS na 30 h) od 90 do 150 godzin samodzielnej pracy. Przy czym w programie studiów i sylabusach nie ma informacji o nakładzie samodzielnej pracy studenta, co pozwala jedynie na domyślne wskazanie szacowanego nakładu samodzielnej pracy studenta. Nie zmienia to jednak faktu, że szacowany dla tych przedmiotów nakład pracy studenta jest zdecydowanie za wysoki, tym bardziej, że są to przedmioty kończące się zaliczeniem z oceną. Jednocześnie w module przedmiotów ogólnych znajdują się przedmioty z niedoszacowanym nakładem pracy studenta wyrażonym w punktach ECTS. Należą do nich: *historia polityczna Polski XX wieku* (60 h i 4 pkt ECTS), *najnowsza historia polityczna* (60 h i 4 pkt ECTS), *myśl polityczna* (60 h i 4 pkt ECTS), *stosunki międzynarodowe* (60 h i 4 pkt ECTS), czy wreszcie *systemy polityczne* (60 h i 4 pkt ECTS). Przedmioty te swoim zakresem problemowym zawartym w treściach programowych potrzebują znacznych nakładów pracy studenta, tym bardziej, że kończą się egzaminem. Uwaga ta dotyczy także języka obcego nowożytnego - globalnie liczba punktów ECTS wynosi 9 przy 120 godzinach zajęć w bezpośrednim kontakcie. Jest to zdecydowane niedoszacowanie punktów ECTS, bowiem podnoszenie kompetencji językowych wymaga większego nakładu pracy studenta. Przy czym do przedmiotów z niedoszacowaną liczbą punktów ECTS należą także przedmioty do wyboru, którym z klucza przyznano 2 pkt ECTS przy zaplanowanych 30 h zajęć w bezpośrednim kontakcie. Z założenia przedmioty do wyboru należą do grupy tych, które najbardziej interesują studentów i rozwijają ich zainteresowania poznawcze i badawcze. Szacunkowo wymagają zatem większego nakładu pracy. W tej grupie znajdują się także przedmioty z bloku specjalności: polityka bezpieczeństwa i wojskowości oraz zarządzanie i administracja samorządowa.

Punkty ECTS są rozłożone równomiernie na wszystkie semestry cyklu kształcenia. Dodatkowo studenci mają możliwość wyboru zajęć fakultatywnych, specjalności i seminariów licencjackich, co teoretycznie pozwala im na wybór ścieżki kształcenia. Jednak wybór ten jest iluzoryczny, co przyznali sami studenci w trakcie spotkania z członkami komisji wizytującej.

Studia drugiego stopnia na kierunku politologia zakładają uzyskanie przez studenta 120 pkt ECTS, co jest zgodne ze standardami nauczania akademickiego. Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi 1215 godzin. W programie kształcenia nakład pracy studenta wyrażony punktami ECTS został oszacowany prawidłowo, zgodnie z zasadą 1 pkt ECTS na 25-30 h pracy studenta. Mocną stroną programu kształcenia są przedmioty do wyboru w języku obcym, seminarium magisterskiego w wymiarze 30%

punktów ECTS. Przy czym pojawia się pytanie czy studenci mając do wyboru przedmioty prowadzone w języku polskim versus obcym faktycznie wybierają studiowanie w języku obcym? Problemem jest także weryfikacja poziomu kompetencji językowych studentów, chociaż zgodnie z programem studiów zajęcia z języka obcego nowożytnego odbywają się na poziomie B2+ ESOKJ.

Sekwencja zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Zajęcia na ocenianym kierunku są realizowane w formie wykładów, ćwiczeń (w tym warsztatów), seminariów oraz lektoratów. Dodatkowo realizowane są zajęcia z wychowania fizycznego. Formy realizacji zajęć zostały dobrane właściwie pod względem zapewnienia osiągania efektów uczenia się i jednocześnie możliwości właściwego doboru metod kształcenia dla realizacji zaplanowanych treści programowych. Zajęcia realizowane są w trzech podstawowych formułach: (1) w dwóch formach: wykładu i ćwiczeń; (2) wyłącznie ćwiczeń; (3) wyłącznie wykładu. Organizacja procesu nauczania i uczenia się jest prawidłowa, harmonogram zajęć pozwala studentom na efektywne wykorzystanie czasu na zajęciach, pozostawiając niezbędną swobodę dla samodzielnego uczenia się. Wskazane w sylabusach metody monitorowania postępów w procesie uczenia się, wykorzystywanie indywidualnych konsultacji pozwalają na przekazanie studentom informacji zwrotnej o uzyskiwanych przez nich efektach. Liczebność grup zajęciowych jest właściwa i dodatkowo pozwala na większą indywidualizację procesu uczenia się. Klasyczne wykłady akademickie zastępowane są wykładami konwersatoryjnymi co wpływa na aktywizację studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe określone dla kierunku politologia o profilu ogólnoakademickim, studia pierwszego i drugiego stopnia, są zgodne z przypisanymi efektami uczenia się. Poważne wątpliwości wzbudza jednak przypisanie efektów uczenia do poszczególnych przedmiotów na studiach pierwszego stopnia – w poszczególnych przypadkach są one niedoszacowane lub przeszacowane w stosunku do standardów przypisywania punktów ECTS. W programie studiów drugiego stopnia zostały one oszacowane zgodnie z zasadami.

Program studiów zapewnia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów, jednak z przeprowadzonych rozmów ze studentami wynika, że zasada ta nie jest stosowana. Metody kształcenia są różnorodne i specyficzne dla dyscypliny.

Brakuje oszacowania samodzielnego czasu pracy studenta wyrażonego w punktach ECTS w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz w sylabusach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. wzbogacenie proponowanej w sylabusach literatury o pozycje obcojęzyczne,
2. uwzględnienie w proponowanej studentom w sylabusach literaturze znacząco większej liczby pozycji będących efektem aktywności badawczej pracowników Instytutu.

Zalecenia

1. Zaleca się zweryfikowanie nakładu pracy studenta w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia oraz samodzielnej pracy poprzez przypisanie odpowiedniej liczby punktów ECTS, dla takich przedmiotów jak: *myślenie polityczne* (30 h i 6 pkt ECTS), *konflikty społeczne* (30 h i 6 pkt ECTS), *retoryka i argumentacja polityczna* (30 h i 5 pkt ECTS), *wstęp do badań politologicznych* (30h i 4 pkt ECTS), *wstęp do nauki o polityce* (30 h i 4 pkt ECTS) oraz *historia polityczna Polski XX wieku* (60 h i 4 pkt ECTS), *najnowsza historia polityczna* (60 h i 4 pkt ECTS), *myśl polityczna* (60 h i 4 pkt ECTS), *stosunki międzynarodowe* (60 h i 4 pkt ECTS), czy wreszcie *systemy polityczne* (60 h i 4 pkt ECTS, a także język obcy.
2. Zaleca się wprowadzenie faktycznej możliwości wyboru przedmiotów do wyboru, specjalności, seminariów licencjackich i magisterskich.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia pierwszego stopnia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne: są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Są także bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku oraz uwzględniają informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności do efektów uczenia się określonych w programie studiów. Potwierdzeniem efektów uczenia się zajmuje się Rada ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Szczegółowe warunki przeniesienia z innej uczelni oraz zmiany kierunku studiów zostały określone w zasadach przyjętych przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia. Ścieżka została określona proceduralnie na poziomie Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Natomiast na poziomie Instytutu Nauk Politycznych i Administracji powinna być wyodrębniona sekcja ds. obsługi studentów i kandydatów, do zadań której należałoby zbieranie informacji, wstępne rozpoznanie potrzeb wnioskodawców oraz podejmowanie działań w tym zakresie oraz uaktywniona rada programowa ds. kierunku studiów. Na poziomie Uniwersytetu Zielonogórskiego czytelnie zostały zdefiniowane procedury oraz kalendarium związane z potwierdzeniem efektów uczenia się.

Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Oferowane seminary dyplomowe na kierunku politologia powinny być do wyboru. Zespół Oceniający sformułował odpowiednią rekomendację podczas wizytacji.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów. Zespół Oceniający podczas wizytacji sformułował stosowną rekomendację dotyczącą kilku obszarów wymagających usprawnień. Zauważono, że wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość jest niewielkie. Ponadto wskazano na potrzebę precyzyjniejszego określenia na poziomie Instytutu Nauk Politycznych i Administracji UZ zasad postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Zespół zalecił również doprecyzowanie procedur zapobiegania oraz reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów studiów pierwszego stopnia efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 ESOKJ.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz prac dyplomowych, a także stawiane im wymagania są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany.

Studenci są autorami/współautorami publikacji naukowych lub posiadają inne osiągnięcia naukowe/artystyczne w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany.

Warunki rekrutacji na studia drugiego stopnia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się, są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Nabór na studia odbywa się na podstawie rankingu ocen na dyplomie uzyskanym na I stopniu studiów. O przyjęcie mogą się ubiegać: absolwenci także innych kierunków w zakresie nauk społecznych oraz humanistycznych, w tym filologicznych.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się zdobytych w innych uczelniach, w tym zagranicznych, umożliwiają ich identyfikację oraz ocenę zgodności z efektami określonymi w programie studiów. Potwierdzeniem efektów uczenia się zajmuje się Rada ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Szczegółowe warunki przeniesienia z innej uczelni oraz zmiany kierunku studiów zostały określone w zasadach przyjętych przez

Wydziałową Radę ds. Kształcenia. Ścieżka została określona proceduralnie na poziomie Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. W Instytucie Nauk Politycznych i Administracji warto wyodrębnić sekcję ds. obsługi studentów i kandydatów, zajmującą się zbieraniem informacji, identyfikacją potrzeb i podejmowaniem działań. Należy również reaktywować radę programową ds. kierunku studiów. Natomiast na poziomie Uniwersytetu Zielonogórskiego klarownie określono procedury i kalendarium potwierdzania efektów uczenia się.

Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Absolwenci kierunku politologia, studia drugiego stopnia, przygotowują pracę magisterską w ramach dwuletniego (4 semestry) seminarium. Oferowane seminaria dyplomowe na kierunku politologia powinny być do wyboru. Po uzyskaniu absolutorium i przedłożeniu pracy zdają egzamin magisterski przed komisją w składzie trzyosobowym: przewodniczący (będący samodzielnym pracownikiem naukowym ze stopniem dr hab. lub tytułem prof.), opiekun naukowy oraz recenzent pracy. W trakcie egzaminu studenci odpowiadają na trzy pytania wylosowane spośród kilkudziesięciu tez. Na podstawie wyliczenia z sumy ocen (średnia za pracę dyplomową, średnia z uzyskanych na studiach egzaminów i zaliczeń oraz średnia z egzaminu końcowego) wystawiana jest końcowa ocena za studia.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów. Brakuje wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość. Instytut Nauk Politycznych i Administracji UZ powinien precyzyjniej określić zasady rozwiązywania konfliktów oraz procedury zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2+. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów, a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny nauk o polityce i administracji.

Studenci są autorami/współautorami publikacji naukowych lub posiadają inne osiągnięcia naukowe/artystyczne w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wszystkie procedury dotyczące procesu rekrutacyjnego na studia są poprawnie określone, sam proces, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku politologia oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności, w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonych w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia. Zasady i procedury dyplomowania są poprawnie określone i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Ogólne zasady i system weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, umożliwiając adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Przyjęte i stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Umożliwiają również sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności oraz opanowanie języka obcego. Prace etapowe i egzaminacyjne, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe potwierdzają, iż są dostosowane do poziomu i profilu ogólnoakademickiego oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscypliny nauki o polityce i administracji, do której kierunek jest przyporządkowany. Metody weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Osiągnięcie efektów uczenia się przez studentów jest uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, ćwiczeń a także prac dyplomowych, które są dostosowane do profilu ogólnoakademickiego, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscypliny nauk o polityce i administracji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Na poziomie Instytutu Nauk o Polityce i Administracji należy wdrożyć precyzyjne procedury przyjęcia i weryfikacji efektów uczenia się, utworzyć sekcję obsługi studentów i kandydatów, a także aktywować radę programową kierunku studiów.
2. Wskazane jest opisanie zasad postępowania w sytuacjach konfliktowych i przeciwdziałania nieetycznym zachowaniom.

3. Oferowane seminaria dyplomowe dla I i II stopnia na kierunku politologia powinny być do wyboru.
4. Rekomenduje się szersze wykorzystanie metod kształcenia na odległość.

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W Instytucie Nauk Politycznych i Administracji UZ w wymiarze pełnego etatu zatrudnionych jest 17 pracowników, którzy prowadzą zajęcia w ramach ocenianego kierunku studiów. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Wszyscy wyżej wymienieni pracownicy naukowi legitymują się aktualnym i udokumentowanym dorobkiem naukowym, ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich sześciu lat. Uczelnia przedstawiła obszerny i wyczerpujący wykaz publikacji autorstwa poszczególnych pracowników Instytutu, który jest związany z prowadzonymi przez nich zajęciami dydaktycznymi oraz mieści się, w przeważającej części, w ramach dyscypliny nauk o polityce i administracji. Na uznanie zasługuje różnorodność tego dorobku, który obejmuje zarówno monografie, jak również artykuły naukowe oraz rozdziały w pracach zbiorowych. Potwierdzeniem dorobku badawczego kadry było uzyskanie kategorii A za ewaluację za lata 2017-2021. Kadra naukowo-dydaktyczna prowadzi zajęcia m.in. z zakresu stosunków międzynarodowych, polityki bezpieczeństwa, myśli politycznej, systemów politycznych oraz problematyki mniejszości narodowych. Warto również rozważyć ukierunkowanie zajęć na rolę mediów, w tym cyfrowych, w sferze politycznej. Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane przy opracowywaniu i doskonaleniu programów studiów, aktualizacji treści programowych oraz znajdują odzwierciedlenie w ofercie zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć fakultatywnych. Kwalifikacje kadry prowadzącej zajęcia umożliwiają nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

Liczebność kadry w stosunku do łącznej liczby studentów, uczących się na kierunku politologia, w pełni pozwala na efektywną i prawidłową realizację zajęć. Pracownicy prowadzą wykłady i ćwiczenia w ramach od jednego do maksymalnie czterech zajęć w trakcie całego cyklu studiów. Tym samym można stwierdzić, iż wykładowcy nie są nadmiernie przeciążeni pracą dydaktyczną w ramach ocenianego kierunku studiów, co pozwala na zapewnienie wysokiej jakości prowadzonych zajęć.

Wykładowcy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów posiadają kompetencje dydaktyczne, umożliwiające ich prawidłową realizację. Część z nich stale podwyższa swoje kompetencje dydaktyczne dzięki uczestnictwu m.in. w szkoleniach, kursach, organizowanych przez Instytut Nauk Politycznych i Administracji UZ. Biorą też aktywny udział w stażach oraz zagranicznych wyjazdach studyjnych, w tym w ramach programu Erasmus+, a także regularnie uczestniczą w konferencjach naukowych, w tym także tych o zasięgu międzynarodowym.

Wykazany przez uczelnię przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia umożliwiają prawidłową realizację zajęć

dydaktycznych oraz spełniają standardy określone w ramach kryterium oceny. Obciążenie godzinowe prowadzących zajęcia w Instytucie Nauk Politycznych i Administracji jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami oraz pozwala na prowadzenie efektywnego procesu kształcenia. Pracownicy instytutu są także przygotowani do kształcenia na odległość oraz kształcenia hybrydowego.

Polityka kadrowa Wydziału podporządkowana jest strategii Uniwersytetu i regulacjom zawartym w Statucie UZ. Dobór nauczycieli akademickich oraz pozostałych osób pod kątem prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych jest transparentny i uzasadniony. Co najważniejsze, pozwala także na prawidłową realizację całego procesu dydaktycznego. Studenci mają kontakt z wykładowcami, którzy oprócz wiedzy teoretycznej, często dysponują także szerokim doświadczeniem badawczym oraz praktycznym. Zgodnie z celami polityki kadrowej w Instytucie, nowi pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudniani są, w drodze konkursu, osoby ze znacznym dorobkiem naukowym, dużą praktyką w pracy eksperckiej oraz dysponujące doświadczeniem dydaktycznym na okres próbny dwóch lat. Po pozytywnej ocenie zatrudniani są na okres bezterminowy.

Instytut zapewnia studentom możliwość regularnej oceny prowadzących zajęcia zgodnie z powszechnie przyjętymi standardami. Ponadto, jednostka wprowadziła ujednolicony, okresowy system hospitacji zajęć dydaktycznych. Podlega mu każda osoba, prowadząca wykłady oraz ćwiczenia w ramach ocenianego kierunku studiów. Pracownicy UZ podlegają obowiązkowej okresowej ocenie pod kątem prowadzonej przez nich działalności naukowej oraz dydaktycznej. Również na poziomie instytutowym funkcjonuje sformalizowany system ocen pracowniczych służący osiągnięciu pożądanego poziomu rozwoju zawodowego zatrudnionej kadry. Przeprowadzana jest zarówno ocena bieżąca, jak i okresowa. Bieżąca ocena nauczycieli akademickich jest prowadzona przez bezpośrednich przełożonych. Wyniki okresowych przeglądów kadry dydaktycznej oraz wyniki ankiet ocen wykładowców, przeprowadzanych wśród studentów, są wykorzystywane w późniejszym procesie doskonalenia poszczególnych pracowników. Wprowadzony system pozwala także na indywidualne planowanie ich ścieżek rozwojowych. Najlepsi dydaktycy mogą liczyć na nagrody rektorskie lub dziekańskie.

Polityka kadrowa realizowana przez UZ umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia w sposób pozwalający na właściwą realizację zadań dydaktycznych przy jednoczesnym zapewnieniu pracownikom odpowiednich warunków pracy. Stosowane sposoby motywowania wykładowców sprzyjają zarówno ich rozwojowi osobistemu, jak i zawodowemu. Elementem systemu wsparcia i motywowania kadry do rozwoju jest finansowanie przez wydział wyjazdów na konferencje, seminaria i sympozja naukowe w ramach działalności statutowej.

Realizowana polityka kadrowa pozwala na sprawne reagowanie w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza tych z zakresu bezpieczeństwa, a także pomaga przeciwdziałać wszelkim formom dyskryminacji i przemocy wobec osób prowadzących zajęcia. Obecnie konflikty oraz sytuacje trudne są jednak rozwiązywane głównie na poziomie ogólnouniwersyteckim, a nie instytutowym. Na uczelni działa Pełnomocnik ds. Równego Traktowania, który wspiera rozwiązywanie sytuacji konfliktowych. Podjęto także wstępne działania mające na celu przeciwdziałanie mobbingowi w miejscu pracy. Dodatkowo, wprowadzono ogólne rozwiązania dotyczące roli sygnalisty, zgodne z ustawą o ochronie sygnalistów z dnia 14 czerwca 2024 r.

Podsumowując podjęte działania za poprzedni okres ewaluacji doprowadziły do uzyskania wysokiej, kategorii A w dyscyplinie nauk o polityce i administracji. W strategii rozwoju Instytutu Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego w latach 2025-2030, która została przyjęta uchwałą Rady Dyscypliny Nauk o Polityce i Administracji nr 36/2024 w punkcie dość ogólnikowo scharakteryzowane zostały cele operacyjne w tym punkt drugi dotyczący kadry i badań.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Mocną stroną kadry naukowo-dydaktycznej jednostki jest kompetentna kadra nauczycieli akademickich, prowadzących zajęcia na kierunku politologia. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku zapewniają właściwą realizację programu i zakładanych efektów uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Przydział zajęć oraz obciążenia godzinowe poszczególnych pracowników są prawidłowe. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami. Prowadzone badania naukowe zawierają się w dyscyplinie nauk o polityce i administracji, do której został przyporządkowany oceniany kierunek, co umożliwia prawidłową realizację programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia, w ramach prowadzonego kierunku politologia, udostępnia lokale przy Alei Wojska Polskiego 69, w budynku A-16 i w tym budynku odbywa się większość zajęć na tym kierunku. Pojedyncze

przedmioty, przede wszystkim lektoraty z języków obcych, prowadzone są w budynku A-20. Obie lokalizacje są dość blisko siebie położone. Sale wykładowe oraz specjalistyczne pracownie dydaktyczne udostępniane pracownikom naukowym oraz studentom w ramach zajęć prowadzonych na kierunku spełniają wszystkie podstawowe wymagania oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie efektów uczenia się. Dostępne wyposażenie pozwala także na odpowiednie przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej. Studenci i pracownicy instytutu mają dostęp do pracowni ogólnoużytkowej, wyposażonej w nowoczesny sprzęt komputerowy oraz odpowiednie oprogramowanie. Znajduje się w niej 14 stanowisk komputerowych.

Lokalizacja Biblioteki Uniwersyteckiej UZ oraz układ jej pomieszczeń zapewniają komfortowy dostęp oraz możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych zarówno w formie tradycyjnej, jak i cyfrowej. Liczba miejsc w czytelni, wyposażenie techniczne oraz godziny otwarcia pozwalają studentom na prowadzenie pracy własnej zarówno w ramach zadań zleconych podczas zajęć dydaktycznych, jak również w własnej pracy badawczej. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna Uczelni jest zgodna z przepisami BHP. Normy te znalazły też odzwierciedlenie w zasadach korzystania z niej. Uniwersytet Zielonogórski odpowiada za przeprowadzanie okresowych kontroli.

Studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej. Mogą również korzystać z pomieszczeń dydaktycznych, pracowni specjalistycznych oraz oprogramowania poza godzinami zajęć.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Umożliwiają im pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej. W budynkach Uczelni nie ma barier architektonicznych, utrudniających poruszanie się po nich osobom z niepełnosprawnością ruchową. Wyposażone są w windy.

Zapewniony jest dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne z potrzebami procesu nauczania oraz uczenia się na ocenianym kierunku. Umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz ich dalszy rozwój naukowy. Zasoby biblioteczne zawierają publikacje wymagane lub zalecane w sylabusach. Ich liczba jest dostosowana do liczby studentów. Przegląd zbieżności literatury wymienionej w sylabusach z pozycjami dostępnymi w bibliotece dokonywany jest na bieżąco, ale na poziomie Instytutu Nauk Politycznych i Administracji UZ powinny zostać opracowane zasady oceny zakupu i weryfikacji zamówień dotyczących nowych zasobów. W przejrzanych sylabusach przeważnie znajdują się pozycje sprzed kilkunastu lat. Literatura powinna być co jakiś czas aktualizowana, tak by była dostępna także w zasobach Biblioteki UZ.

Infrastruktura i zbiory biblioteczne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W bibliotece są specjalne stanowiska pracy, przystosowane do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Ponadto, biblioteka zapewnia zindywidualizowane podejście i pomoc osobie z niepełnosprawnością, także poprzez przyznanie jej opiekuna w budynku biblioteki.

Uczelnia przeprowadza okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej. Przeglądem objęte są również wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoc dydaktyczne, sprzęt komputerowy oraz pozostałe urządzenia, a także specjalistyczne oprogramowanie. Kontrole obejmują ocenę sprawności, dostępności oraz nowoczesności wyżej wymienionych pomieszczeń,

sprzętu i oprogramowania pod kątem potrzeb procesu nauczania, uczenia się, liczby studentów oraz potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Zadaniem uczelni jest przeprowadzanie przeglądów okresowych z udziałem nauczycieli akademickich oraz studentów. Włączając studentów nie tylko do przeglądów okresowych, ale także w kwestii stworzenia stref komfortu chill-out w siedzibie Instytutu Nauk Politycznych i Administracji UZ. Ich wyniki oraz wnioski pokontrolne mogłyby być wykorzystywane do dalszego doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących zaplecze dydaktyczne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Zasoby biblioteczne powinny być regularnie aktualizowane, aby odzwierciedlały literaturę wymienioną w sylabusach i były dostępne w Bibliotece UZ.
2. Na poziomie Instytutu Nauk Politycznych i Administracji UZ należy opracować zasady oceny i weryfikacji zamówień nowych zasobów.
3. Należy włączyć studentów do przeglądów okresowych oraz dyskusji o udoskonaleniu infrastruktury, w tym stworzenia stref komfortu, może wspierać rozwój zaplecza dydaktycznego i naukowego.

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi w ograniczonym wymiarze współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Współpraca ta nie jest osadzona w szerszym kontekście wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Podkreślić jednak należy, że rodzaj instytucji z którymi Uczelnia prowadzi współpracę odpowiada dyscyplinom do których przyporządkowany jest kierunek studiów. Współpraca opiera się przy tym na bardzo dobrych relacjach Uczelni z pracodawcami, w tym wzajemnym zaufaniu, brakuje jej jednak konkretnych odnoszących się do udziału w opiniowaniu programu studiów oraz systemowego charakteru.

Na kierunku nie istnieje żadne działające i cyklicznie współpracujące ze sobą gremium współpracy pomiędzy Uczelnią a przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia dostrzega problem w tym obszarze i w trakcie wizytacji przekazano informację o powołaniu przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w skład Wydziałowej Rady Programowej dla kierunku Politologia, jednakże nie udostępniono dokumentów potwierdzających ich powołania. W toku prowadzonej oceny programowej udało się wprowadzić ustalić, że Uczelnia konsultowała ogólną koncepcję kształcenia w ograniczonym zakresie, z niektórymi podmiotami, nie miało to jednak, jak już wspomniano, systemowego charakteru. Wskazano tylko jeden przykład zmian w programie kształcenia wprowadzonych w wyniku rozmów z jednym z pracodawców, dotyczyło to: rozbudowania programu studiów politologii II stopnia z przedmiotu Geopolityka do 60 godzin obowiązkowych dla wszystkich studentów. Poprzednio było to 30 godzin tylko dla absolwentów kierunku politologia I stopnia oraz wprowadzenia do siatki przedmiotu *polityka wewnętrzna Polski po 1989 roku*. Brak gremium współpracy pomiędzy Uczelnią, a przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego prowadzi do kilku konsekwencji. Najważniejszą z nich jest brak stałego opiniowania przez pracodawców programu studiów zarówno w wymiarze ogólnym (z pojedynczymi wyjątkami) tj. dotyczącym całej koncepcji kształcenia oraz kierunkowych efektów uczenia się. Również, pomijając wskazane powyżej przypadki, nie istnieją wystarczające płaszczyzny wymiany informacji dotyczące konkretnych modułowych efektów uczenia się i treści programowych. Brakuje również formatów wymiany informacji między konkretnymi pracodawcami, tak aby ich wzajemne opinie i doświadczenia mogły wspierać Uczelnie w tym zakresie. Przy tym wszystkim należy podkreślić jednak, iż sama współpraca Uczelni z pracodawcami w tych aspektach gdzie ona istnieje odbywa się w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku, brakuje jej jednak nie tyle formalizacji, co konkretyzacji.

Pozytywnie ocenia się niektóre aspekty współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które nie odnoszą się wprost do opiniowania programów studiów, natomiast wpływają na kontakt studentów z pracodawcami w trakcie trwania ich studiów. Przykładem mogą być następujące przedsięwzięcia:

- prowadzenie od sześciu lat we współpracy z Europe Direct Zielona Góra turniejów i szkoleń w debat oksfordzkich dla uczniów w tematyce związanej z integracją europejską,

- realizacja zlecenia badawczego dla Urzędu Marszałkowskiego pt. „20. Rocznic członkostwa Polski w UE w perspektywie transgranicznej, krajowej i regionalnej”,
- wsparcie eksperckie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w marcu 2024 roku podczas obrad Komitetu ds. Współpracy Międzyregionalnej Polsko Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej,
- organizacja wykładów w marcu 2024 roku dla opozycji białoruskiej, którą gościł Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego,
- wykłady dla Przemkowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- uczestnictwo przedstawicieli instytutu w Dniach Otwartych V LO w Zielonej Górze,
- organizacja miejskich obchodów rocznicy 20. lecia członkostwa Polski w UE w Muzeum Ziemi Lubuskiej we współpracy z Zespołem Szkół Ekologicznych im. Unii Europejskiej w Zielonej Górze.

Uczelnia nie prowadzi cyklicznych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Brakuje identyfikacji odbywających się w ramach Uczelni procesów dotyczących współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym. W konsekwencji tego brakuje też analizy stanu faktycznego i wprowadzania projakościowych zmian w tym zakresie.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Rodzaj instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia stale współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której przypisany jest kierunek studiów. Nie można tej współpracy ocenić w pełni pozytywnie, ze względu na wymienione w opisie stanu faktycznego realne braki dotyczące konkretnych i namacalnych efektów tej współpracy w odniesieniu do programu studiów. Wszelkie działania naprawcze należy rozpocząć od zbudowania konkretnych formatów współpracy, a potem precyzyjnej współpracy dotyczącej koncepcji kształcenia, efektów uczenia się i treści programowych.

Uczelnia nie prowadzi okresowych przeglądów skuteczności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co jest kolejnym aspektem wymagającym poprawy. Trzeba przyjąć rozwiązania, będące elementem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, które pozwalają na diagnozowanie, analizowanie i doskonalenie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

1. Zaleca się stworzenie formatów współpracy Uczelni z pracodawcami pozwalających na stałe opiniowanie programów studiów, uwzględniając m.in koncepcję kształcenia, kierunkowe efekty uczenia się, modułowe efekty uczenia się i konkretne treści programowe.
2. Zaleca się stworzenie systemu monitorowania, weryfikacji i doskonalenia wszelkich działań podejmowanych przez Uczelnię w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W INPA prowadzi się bardzo intensywne działania na rzecz podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku. Jest to konsekwencją rozwijanego międzynarodowego wymiaru działalności pracowników Instytutu. Wspólne międzynarodowe badania prowadzą do wymiany myśli naukowej, inicjują konferencje naukowe oraz szeroką współpracę w procesach badawczych. Należy podkreślić współpracę z takimi zagranicznymi ośrodkami, jak m. in: Southern Connecticut State University in New Haven – Political Science Faculty, Swedish Institute for Strategic Studies and Academic Research in Stockholm, Univerzitet u Novom Sadu, czy Technische Universität Chemnitz lub Univerzitet de Valencia. Aktywność pracowników w procesie umiędzynarodowienia przekłada się na ich uczestnictwo w konferencjach i spotkaniach międzynarodowych. W latach 2018-2024 były to między innymi: cykl wykładów *Memories of totalitarianism* zorganizowanych we współpracy z Willy Brandt Centre for German and European Studies at Wrocław University; Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Three Seas, One Opportunity*, której organizatorem był Uniwersytet Zielonogórski.

Pracownicy Instytutu wykorzystują także w swoich działaniach naukowych przygraniczne położenie ośrodka uniwersyteckiego poprzez rozwijanie współpracy z partnerami z Niemiec. Przykładem tego jest podpisanie umowy o partnerstwie z Technische Universität Chemnitz, czego efektem jest współpraca badawczo-rozwojowa na podstawie zlecenia Marszałka Województwa Lubuskiego pt. *20. Rocznica wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, w perspektywie transgranicznej, krajowej i regionalnej*.

Pracownicy Instytutu pełnią rolę recenzentów w czasopismach zagranicznych, takich jak np: "Sustainability" (Szwajcaria), "Politics and Religion Journal" (Chorwacja), "Journal of Applied Social Science" (USA i Wielka Brytania), czy wydawnictwa Routledge. Pełnią także rolę recenzentów w zagranicznych procedurach przyznawania stypendiów np. Senior Award Komisji Fulbrighta.

Aktywności badawcze w ramach umiędzynarodowienia przekładają się bezpośrednio na jakość kształcenia. Zdobyte w ten sposób kompetencje kadry naukowej wykorzystywane są w trakcie zajęć ze studentami.

Instytut Nauk Politycznych i Administracji podejmuje także działania na rzecz zatrudniania osób z zagranicznych ośrodków naukowych w charakterze profesorów wizytujących. W latach 2018-2024 pięć osób prowadziło zajęcia ze studentami, przy czym czterech profesorów wizytujących pełne kursy zajęć dla studentów.

W ramach programu Erasmus+ w latach 2018-2024 w Instytucie studiowało 11 osób z Turcji i Ukrainy. W tym okresie nie wskazano aktywności pracowników i studentów związanych z wykorzystaniem programu Erasmus+.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Proces umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku politologia należy do silnych stron kształcenia na kierunku. Zauważalna jest aktywność pracowników, inicjowanie przez nich różnych działań badawczych w tym zakresie, jak np. uczestnictwo w konferencjach międzynarodowych, organizowanie wykładów otwartych we współpracy z ośrodkami międzynarodowymi oraz pełnienie funkcji recenzentów w czasopismach zagranicznych. Podnosi to poziom kształcenia, gdyż doświadczenia wynikające z aktywności badawczych oraz kontaktów międzynarodowych przekładają się na program kształcenia. Ważnym elementem procesu umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku politologia jest obecność profesorów wizytujących, którzy prowadzą pełen kurs zajęć dla studentów. Ważne dla umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest obecność studentów z zagranicy. Należy się jednak zastanowić nad wykorzystywaniem programu Erasmus zarówno dla działań podejmowanych przez kadrę badawczo-dydaktyczną, jak i studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się większą aktywność dotyczącą umiędzynarodowienia w ramach programu Erasmus.

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Oferowane wsparcie w zakresie rozwoju społecznego, naukowego i innego na kierunku politologia w Uniwersytecie Zielonogórskim (UZ) ma pełny zakres. Ma ono charakter kompleksowy, przyjmując zróżnicowane formy.

UZ zapewnia zróżnicowane formy wsparcia dla studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Na Uczelni funkcjonuje koło naukowe debat oksfordzkich dedykowane dla studentów politologii. Studenci mogą uczestniczyć w grantach i konferencjach, są też współautorami publikacji. Uczelnia zapewnia wsparcie organizacyjne w postaci dostępu do publikacji naukowych czy możliwości korzystania z infrastruktury.

Uczelnia wspiera studentów wybitnych w sposób systemowy i wystarczający. Studenci wybitni mogą ubiegać się o stypendium Rektora oraz stypendium ministra. Na UZ istnieje możliwość skorzystania z Indywidualnej Organizacji Studiów, przesłanki do skorzystania pokrywają się z wymaganiami zawartymi w ustawie. Najlepsi studenci kończący swój tok nauki, mogą ubiegać się o tytuł Absolwenta Extra – konkursu, którego celem jest promocja najlepiej uczących się i najaktywniejszych absolwentów.

Uczelnia stwarza studentom możliwości angażowania się w różnorodne formy aktywności, obejmujące dziedziny artystyczne, przedsiębiorcze oraz sportowe. Studenci są zachęceni do uczestnictwa w projektach charytatywnych, działaniach artystycznych, a także inicjatywach sportowych. Studenci mogą działać w Akademickim Związku Sportowym, w którym istnieją liczne sekcje sportowe. Studenci uzdolnieni artystycznie mogą działać w Chórze Akademickim. Na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które organizuje takie wydarzenia jak targi pracy czy spotkania dedykowane dla różnych kierunków studiów oraz wydziałów.

Uczelnia podejmuje działania mające na celu dostosowanie wsparcia w procesie uczenia się do zróżnicowanych potrzeb różnych grup interesariuszy. W domach studenckich znajdują się pokoje przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami. Osoby z niepełnosprawnością mogą m.in. starać się o wsparcie asystenta, dodatkowe zajęcia dydaktyczne, mogą skorzystać z usługi wsparcia na język migowy czy wsparcia w transporcie. Każdy student z niepełnosprawnością ma możliwość bezpłatnego wypożyczenia specjalistycznego sprzętu wspomagającego proces dydaktyczny. Rekomenduje się otwarcie Biura Obsługi Studentów dla interesariuszy studenckich chociaż jednego dnia w godzinach popołudniowych.

Na Uczelni funkcjonuje nieformalny i formalny system składania skarg, zażaleń oraz wyrażania opinii. Istnieje procedura dająca możliwość wniesienia pisma z uwagami do dziekana, prorektora do spraw studenckich lub bezpośrednio Rektora. Prodziekani pełnią dyżury, podczas których przyjmują studentów. W ramach nieformalnych sposobów zgłaszania problemów studenci mogą porozmawiać z opiekunami roku lub bezpośrednio z wykładowcami.

UZ podejmuje działania przeciwko przemocy i dyskryminacji. Pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnościami monitoruje i reaguje na przejawy nienawiści oraz mobbingu. Istnieje także centrum wsparcia psychologicznego dla studentów, a numery telefonów wsparcia podano na stronach internetowych. W ramach centrum studenci mogą skorzystać z bezpłatnego wsparcia psychologicznego. Na UZ funkcjonuje także Pełnomocnik ds. Równego Traktowania, który przeciwdziała wszelkim formom nietolerancji i dyskryminacji, np. ze względu na płeć, rasę czy wyznanie.

Zgodnie z Regulaminem świadczeń dla studentów UZ, student może ubiegać się o pomoc materialną w formie stypendium socjalnego, stypendium rektora, stypendium dla osób niepełnosprawnych i zapomogi. Ponadto na Uczelni funkcjonuje możliwość uzyskania stypendium z własnego funduszu uczelni. Stypendium z własnego funduszu stypendialnego UZ może być przyznane studentowi za wysokie wyniki w nauce i osiągnięcia naukowe lub artystyczne. Uczelnia zachęca do udziału

w konkursach organizowanych przez podmioty zewnętrzne. UZ posiada 6 domów studenckich, udostępnionych dla osób studiujących.

Uczelnia posiada odpowiednio przygotowaną kadrę wspierającą proces uczenia się, dostosowaną do indywidualnych potrzeb studentów. Nauczyciele akademicki prowadzą konsultacje. Na stronie internetowej dostępne są odpowiednie dane kontaktowe oraz godziny przyjmowania studentów. W wyjątkowych sytuacjach studenci mają również możliwość umówienia się na konsultacje zdalne, po wcześniejszym kontakcie z prowadzącym.

Na Uczelni funkcjonuje Samorząd Studentów. Władze Uczelni wspierają samorząd w zakresie organizacyjnym oraz materialnym. Parlament Studencki Uniwersytetu Zielonogórskiego wraz z innymi organizacjami studenckimi posiada wyodrębnione pomieszczenie do użytku własnego na terenie Uczelni. Samorząd studencki działa na poziomie centralnym, jak i wydziałowym. Realizuje on między innymi wydarzenia kulturalne i integracyjne dla społeczności akademickiej. Przedstawiciele studenccy są reprezentowani w organach uczelni. Dotychczas Samorząd Studencki nie opiniował zmian dokonywanych w programie studiów, Uczelnia wskazała jednak na działania naprawcze podjęte w tym zakresie w maju 2024 r.

Studenci mają możliwość oceny wsparcia oferowanego na Uczelni za pomocą licznych ankiet studenckich. Obejmują one m.in. semestralną ankietę dotyczącą oceny nauczycieli prowadzących zajęcia oraz ankietę dotyczącą oceny systemu jakości kształcenia. Wprowadzono również ankietę na poziomie ogólnouniwersyteckim, gdzie studenci mają możliwość wypowiedzenia się o systemie wsparcia działającym na Uczelni. Po zakończonej ankiecie wyniki są opracowywane na poziomie Wydziału oraz Uczelni, a na ich podstawie wyciągane są wnioski i wdrażane działania naprawcze. Rekomenduje się edycję ankiety dot. wsparcia oferowanego w taki sposób, aby analiza wyników dokonywana była również na poziomie kierunku. Ponadto studenci zgłaszają swoje uwagi dot. wsparcia nieformalnie opiekunom kierunków i prowadzącym zajęcia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Na uczelni funkcjonuje samorząd studencki. Rozwiązania systemowe oferują zróżnicowane formy wsparcia w zakresie przygotowania do działalności zawodowej. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

1. Rekomenduje się otwarcie Biura Obsługi Studentów dla interesariuszy studenckich chociaż jednego dnia w godzinach popołudniowych.
2. Rekomenduje się edycję ankiety dot. wsparcia oferowanego w taki sposób, aby analiza wyników dokonywana była również na poziomie kierunku.

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest publicznie dostępna na stronach internetowych Uczelni, na której funkcjonują stosowne podstrony poświęcone także prowadzonym kierunkom studiów – w tym dotyczące ocenianego kierunku politologia I i II stopnia. Poszczególne podstrony grupują informacje zaadresowane do różnych grup odbiorców – w tym studentom i pracownikom, obejmujące zarówno kwestie kształcenia jak i działalności naukowej Uczelni. Odnośnik do Biuletynu Zamówień Publicznych Uczelni znajduje się bezpośrednio na dole strony Uczelni, a struktura informacji zamieszczonych w BIP jest zbieżna z tą na stronie głównej Uczelni.

Strony Uczelni dostępne są bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Na stronie głównej Uczelni oraz na stronach każdej z jednostek organizujących studia (wydziałów) znajduje się odnośnik do deklaracji dostępności, zawierającej – obok informacji o dostępności architektonicznej poszczególnych budynków – oświadczenie o wypełnieniu przepisów ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Oświadczenie jest aktualizowane (ostatnia aktualizacja – 24.03.21). Wszystkie uczelniane strony internetowe są przystosowane do potrzeb osób słabowidzących (możliwość zmiany rozmiaru czcionki i kontrastu). Strony internetowe Uczelni występują także w wersji angielskiej, choć jest ona okrojona w stosunku do wersji polskiej, a nie wszystkie odnośniki wersji angielskiej prowadzą do oczekiwanych treści (dotyczy to np. deklaracji dostępności)

Szczegółowe informacje o kierunku politologia I i II stopnia są dostępne albo przez odnośniki na stronie głównej Uczelni, albo odnośniki na stronie Wydziału Nauk Społecznych, który studia na kierunku organizuje. Strony mają przejrzystą strukturę, a odszukanie pożądanych informacji (o Wydziale, jego strukturze i pracownikach, prowadzonych projektach naukowych, wydawanych czasopiśmie, ciałach tworzących system oceny jakości kształcenia, zakresie współpracy z instytucjami zewnętrznymi, obsłudze i wsparciu studentów, kołach naukowych, planach zajęć i organizacji kształcenia, zasadach dyplomowania, wymianie międzynarodowej etc.) nie sprawia

problemu. Na stronie Wydziału są też dostępne aktualne raporty ewaluacyjne Wydziałowej Rady Kształcenia. Po zapoznaniu się z funkcjonalnością stron zawartością oraz zasadami korzystania, należy uznać, że informacje tam zawarte są dostępne publicznie dla odpowiednio szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem oraz używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem.

Nadmiernie syntetyczna jest informacja o kształceniu prowadzonym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ew. wsparciu technicznym takiego kształcenia, brak też informacji o sposobach oceny jego skuteczności. Informacja ogranicza się do wskazania wybranych funkcjonalności wykorzystywanego na uczelni pakietu G-Suite i aplikacji Google, a linki do materiałów szkoleniowych i manuali w odpowiedniej zakładce dot. organizacji kształcenia na stronie Wydziału w większej części nie działają. Niezależnie od zakresu prezentowanych informacji odpowiednie techniki i narzędzia (np. Google Classroom) są na ocenianym kierunku wykorzystywane – głównie na użytek i w ramach poszczególnych kursów prowadzonych w formie stacjonarnej, co potwierdzają informacje uzyskane w czasie wizytacji.

Zawartość stron internetowych jest w większości na bieżąco aktualizowana - w szczególności w zakresie treści administracyjnych i dotyczących organizacji kształcenia. Aktualizację treści w zakresie organizacji kształcenia wymusza też centralny, uczelniany mechanizm zgłaszania zajęć w systemie SylabUZ uwzględniający harmonogram rekrutacji i konieczność informowania kandydatów o programie studiów. Stosowne treści są też weryfikowane na początku każdego roku akademickiego i korygowane przez uczelniany Dział Kształcenia. Pojedyncze informacje na stronach wymagają weryfikacji – np. Skład Wydziałowej Rady Programowej dla kierunku politologia wskazany na odpowiedniej podstronie Wydziału różni się od tego wskazanego w Raporcie samooceny. Prowadzenie okresowych przeglądów publicznego dostępu do informacji jest jednym z zadań Wydziałowej Rady Programowej; wyniki takich przeglądów nie są jednak dokumentowane, a w każdym razie Zespół Oceniający stosownej dokumentacji nie otrzymał. Monitorowaniu dostępności i czytelności upublicznianych informacji służą cykliczne ankiety studenckie – wydziałowa i ogólnouniwersytecka, których wynikiem było – zgodnie z raportem samooceny – m. in. zmodyfikowanie sposobu nawigowania na stronach uczelnianych i rozszerzenie opisów poszczególnych przedmiotów. W Raporcie Samooceny wskazano także na możliwość bieżącego zgłaszania uwag co do zakresu i formy upublicznianych informacji – telefonicznie lub pocztą elektroniczną, organizowanie cyklicznych spotkań konsultacyjnych dla studentów, kandydatów i pracowników służących m. in. usprawnieniu dostępu do informacji, moderowaniu informacji przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia. Analizowany jest także ruch na stronach internetowych Wydziału, a Instytut Nauk o Polityce i Administracji prowadzi profile w mediach społecznościowych. Strona www Instytutu nie zawiera natomiast żadnych treści dotyczących kształcenia – poza informacjami o rekrutacji na studia. Brak takich treści jest o tyle konfudujący, że INPA jest jednostką Wydziału realizującą dydaktykę na kierunku politologia, a w ramach Instytutu (zgodnie ze Statutem Uczelni) mieści się organizacja dydaktyki, zapewnianie funkcjonowania infrastruktury dydaktycznej, nadzór nad jakością kształcenia i realizacja zaleceń uczelnianej i wydziałowej rady ds. kształcenia. Instytut 'firmuje' także kierunek i niewykluczone, że kandydaci na studia właśnie na stronie INPA w pierwszej kolejności szukają informacji o kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacje o studiach są publicznie dostępne na stronie internetowej Uczelni i w Biuletynie Informacji Publicznej. Strony Uczelni i strona Wydziału umożliwiają dostosowanie do różnorodnych potrzeb i zawiera informacje o Uczelni, rekrutacji, kierunku, specjalnościach, warunkach przyjęcia, zasadach dyplomowania, kwalifikacjach i warunkach studiowania, programie studiów, efektach uczenia się, procesie nauczania i jego organizacji, systemie weryfikacji i oceniania oraz aktualnych sylabusach. Informacje te są także w wystarczającym zakresie monitorowane i uaktualniane. Strony internetowe umożliwiają nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Rekomenduje się uzupełnienie i aktualizację treści informacyjnych dotyczących kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie skierowanego do studentów i pracowników oraz sposobów oceniania skuteczności tych metod i technik.

Rekomenduje się zamieszczenie na stronie internetowej INPA treści dotyczących programu studiów, organizacji dydaktyki i zapewniania jakości kształcenia na kierunku politologia.

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka zapewniania jakości kształcenia jest na Uczelni realizowana w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK), zgodnie z zapisami Statutu i strategii rozwoju Uczelni, na podstawie uchwały nr 348 Senatu UZ z dnia 24 listopada 2021 r. i późniejszego zarządzenia nr 100 Rektora UZ z 10 sierpnia 2023 r. (zmieniającego analogiczne zarządzenie nr 56 z 2022 r.) w sprawie dokumentów i procedur USZJK. Informacje o systemie znajdują się na stronach internetowych Uczelni, a informacje o jego elementach – także na stronie Wydziału Nauk Społecznych.

Zgodnie z uchwałą nr 384 USZJK „obejmuje zapewnianie, doskonalenie, promocję i kontrolę jakości kształcenia w Uczelni”, a w szczególności wytyczne dla Wydziałowych Rad Kształcenia, metody monitorowania procesu kształcenia, rozwijania mobilności, poprawy jakości obsługi procesu dydaktycznego, monitorowanie karier absolwentów, system motywowania, oceniania i nagradzania kadry, informatyzację obsługi studentów i in. Działania te na poziomie uczelni realizuje Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, na poziomie wydziałów – Wydziałowe Rady ds. Kształcenia, a w odniesieniu do kierunków studiów – Wydziałowe Rady Programowe dla poszczególnych kierunków. Załącznik do uchwały nr 384 wskazuje z kolei zadania Rad; do Wydziałowej Rady ds. Kształcenia (WRK) należy wdrażanie na Wydziale procedur USZJK, opracowywanie i przedstawianie Dziekanowi propozycji działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia, analizowanie programów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, monitorowanie procesu kształcenia, rekomendowanie działań naprawczych w odniesieniu do procesu kształcenia, analizowanie wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów, opiniowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, analizowanie i publikowanie rezultatów oceny jakości kształcenia. Zadania Wydziałowych Rad Programowych (WRP - dla poszczególnych kierunków studiów) to okresowa ocena programu studiów na kierunku - w tym efektów uczenia i zgodności treści kształcenia z przyjętymi efektami, sposobu realizacji programu w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia dla kierunku studiów – w tym metod dydaktycznych i metod weryfikacji efektów oraz procesu dyplomowania, przegląd obsady zajęć, przegląd umiędzynarodowienia kierunku, współpracy z otoczeniem zewnętrznym, dostępu do informacji i konsultowanie zmian programowych z interesariuszami zewnętrznymi. Statut Uczelni wskazuje także zadania Dziekanów w zakresie koordynacji kształcenia i Dyrektorów Instytutów w zakresie organizowania działalności dydaktycznej i działań projakościowych. Powiązane z Uchwałą zarządzenie nr 100 Rektora UZ z dnia 10 sierpnia 2023r. precyzuje procedury związane z zapewnianiem jakości kształcenia (w tym zasady i zakres ewaluacji, analizę losów absolwentów, przeglądy infrastruktury, podstawowe wytyczne dot. hospitacji zajęć itp.), a w załącznikach do uchwały znajdują się gotowe narzędzia ewaluacyjne (ankieta oceny prowadzącego zajęcia, ankieta zadowolenia z warunków studiowania, formularz dla nauczycieli dot. warunków prowadzenia zajęć, karty okresowej oceny programu studiów, karta hospitacji zajęć).

W strukturze Wydziału Nauk Społecznych zostały powołane i funkcjonują odpowiednie ciała wskazane regulacjami USZJK; w szczególności – Wydziałowa Rada ds. Kształcenia, w której skład w bieżącej kadencji, to jest od roku akademickiego 2024/25 wchodzi 7 osób (Dziekan, Prodziekan ds. studenckich, zastępcy i zastępczynie poszczególnych instytutów, tj. jednostek organizujących kształcenie na kierunkach studiów, oraz przedstawiciel studentów. W Raporcie Samooceny wskazano siedmioosobowy skład Wydziałowej Rady Programowej dla kierunku politologia (w tym Zastępcę Dyrektora INPA jako przewodniczącego, troje pracowników, przedstawiciela studentów i troje interesariuszy zewnętrznych). Informacje o składzie Rady Programowej w Raporcie Samooceny nie są zbieżne z tymi na stronie internetowej Wydziału.

Procedura zatwierdzania i zmian w programie studiów została określona w uchwale nr 86 Senatu UZ w sprawie wytycznych dotyczących tworzenia studiów oraz projektowania i uchwalania programów studiów. Uchwała wskazuje ustawowe regulacje kształcenia, konieczne treści tworzonego programu studiów dla profilu praktycznego i ogólnoakademickiego, oraz konieczne do osiągnięcia wskaźniki ilościowe (np. minimalna liczba godzin w zakresie nauki języków obcych, liczbę godzin zajęć wychowania fizycznego, liczbę godzin praktyk etc.), oraz określa kluczowe elementy procedury i harmonogram tworzenia nowego kierunku – w tym konieczność zasięgnięcia (przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia) opinii właściwego organu samorządu studentów, zaopiniowania wniosku o

utworzenie kierunku przez Uczelnianą Radę ds. Kształcenia. Wskazuje także, że procedura dokonywania zmian w programie studiów jest identyczna jak w przypadku tworzenia studiów.

Program studiów na ocenianym kierunku, wyłącznie dla studiów II stopnia, został zmieniony uchwałą nr 1055 Senatu UZ z dnia 27 marca 2024 r. – zgodnie z procedurą. Zmiany obejmowały wygaszenie jednej ze specjalności z powodu niewielkiego zainteresowania kandydatów, zwiększenie liczby godzin i punktów ECTS realizowanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem, zwiększenie liczby godzin dla kursu metodologicznego i kursu z wprowadzenia do politologii, oraz wprowadzenie do programu fakultatywnych zajęć prowadzonych w języku obcym. Wprowadzenie tych zmian było efektem okresowej oceny programu studiów w roku ak. 2023/24. Konkluzje z oceny (wyłącznie przedstawiające zakres wprowadzanych zmian programowych) były przedmiotem uwagi Wydziałowej Rady ds. Kształcenia i są zawarte w „Raporcie z ewaluacji procesu kształcenia w roku akademickim 2023/24 na Wydziale Nauk Społecznych” (materiał przekazany przez Uczelnię, upubliczniony także na stronie www Wydziału).

Zgodnie z załącznikiem nr 10 do wspomnianych wyżej zarządzeń nr 56 i nr 100 Rektora UZ realizacja programu studiów powinna zostać kompleksowo (tj. z uwzględnieniem obsady zajęć i składów komisji egzaminacyjnych w procesie dyplomowania, umiędzynarodowienia kierunku, współpracy z otoczeniem, publicznego dostępu do informacji i konsultowania ew. zmian z interesariuszami zewnętrznymi) oceniona dla każdego prowadzonego kierunku studiów – przynajmniej raz w czasie kadencji Rady. W odniesieniu do kierunku politologia ocena została dokonana (jak wynika z dokumentacji) wyłącznie dla studiów II stopnia, z pominięciem studiów I stopnia. Zawężenie oceny skutkowało – zdaniem Zespołu - tym przede wszystkim, że analogiczne jak w programie studiów II stopnia niedociągnięcia (nieprawidłowości w zakresie wyliczenia liczby punktów ECTS realizowanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem i faktycznych możliwości wyboru przedmiotów fakultatywnych) nie zostały zidentyfikowane i nadal występują w programie studiów I stopnia (patrz: opis kryterium 2: Realizacja programu studiów). Elementy USZJK nie są więc efektywnie stosowane w odniesieniu do ocenianego kierunku, a zbudowanie struktur i określenie zasad systemu zapewniania jakości kształcenia nie zapobiegło zdiagnozowanym w ramach kryterium 2 nieprawidłowościom.

W przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji (w szczególności - w raportach z ewaluacji procesu kształcenia, poza sytuacją zmian programowych przeprowadzonych w 2004 r. na studiach II stopnia) treści dotyczące ocenianego kierunku studiów są nieliczne i mają charakter informacyjny. Np. w raporcie z r. ak. 2021/22 znajduje się krótka informacja o dostosowaniu kierunku do rekomendacji zawartych w raporcie USZJK przez uruchomienie specjalności na studiach I i II stopnia, oraz informacja o prowadzącym zajęcia profesorze wizytującym, a w raporcie z r. ak. 2022/23 – informacja o tym, że wyniki monitoringu losów absolwentów są prezentowane w czasie inauguracji. Materiały przekazane odpowiedzi na prośbę Zespołu o uzupełnienie dokumentacji ilustrującej faktyczny przebieg procesu ewaluacji jakości kształcenia i oceny / monitorowania programu studiów oraz podstaw informacyjnych tego procesu (np. uchwał / analiz / raportów Wydziałowej Rady ds. Kształcenia lub Wydziałowej Rady Programowej dla kierunku politologia) w ograniczonym stopniu dokumentują sposób przeprowadzania, zakres i podstawy oceny programu studiów, procesu analizy dostępnych danych i w ograniczonym stopniu ilustrują realizację założeń i procedur USZJK. Na podstawie dokumentów nie jest zatem możliwy do ustalenia związek między przebiegiem prac WRP a zmianami lub korektami w zakresie przebiegu procesu dydaktycznego.

Z przeprowadzonych w czasie wizytacji rozmów wynika, że w bieżących działaniach WRP i władz INPA uwzględniane są narzędzia, elementy procedur i realizowane założenia USZJK. Corocznie przeprowadzane są hospitacje zajęć, prowadzona jest ocena sylabusów i treści kształcenia

w odniesieniu do efektów uczenia, diskutowana obsada zajęć z uwzględnieniem kompetencji, dorobku i doświadczenia poszczególnych osób i omawiane są inne kluczowe elementy programu studiów i sposobu jego realizacji. Na spotkaniach Rady i zebraniach pracowników omawiane są wyniki ankiet ewaluacyjnych (w tym ankiet realizowanych na Wydziale, z uwzględnieniem jego specyfiki). Kwestie związane z programem studiów są też poruszane na posiedzeniach Rady Naukowej INPA.

WRP i władze INPA – dysponują wynikami ogólnouniwersyteckich ankiet ewaluacyjnych – także rozkładami odpowiedzi studentów ocenianego kierunku. Ze względu na niewielką liczbę studentów na kierunku i jednocześnie niewielki poziom realizacji ankiet, ich użyteczność dla oceny programu i poszczególnych zajęć na kierunku politologia jest ograniczona. Użyteczne wydają się być natomiast wyniki tych ankiet, które obejmują tematy wspólne dla wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale. Dobrym przykładem jest tu ankieta dotycząca zadowolenia z warunków studiowania studentów oraz opinii o prowadzeniu zajęć wśród prowadzących zajęcia. Oprócz rozkładu odpowiedzi na pytania zamknięte (uśrednionych dla Wydziału, obejmujących ocenę infrastruktury, obsługi administracyjnej, dostępności informacji i umiędzynarodowienia) dostępne materiały obejmują także treść odpowiedzi na pytania otwarte, wskazujące na charakter problemów i konkretne przyczyny nie/zadowolenia w objętych ankietą aspektach kształcenia. Z rozmów wynika, że informacje te są analizowane przez władze Wydziału i poszczególnych instytutów.

Udział studentów w strukturach systemu jakości kształcenia jest zapewniony przez formalne uczestnictwo przedstawicieli samorządu w składzie WRK i WRP. Studenci uczestniczą w procesach monitorowania i doskonalenia programu studiów za pośrednictwem ankiet ogólnouniwersyteckich i prowadzonych w jednostce (np. wgląd w wyniki ankiety wydziałowej dot. wyboru kierunku studiów przyczynił się – wedle relacji członków WRK – do wprowadzenia metod kształcenia opartych na projektach studenckich). W czasie spotkań Zespołu Oceniającego z przedstawicielami Uczelni podkreślano było znaczenie bieżącego kontaktu ze studentami w trakcie zajęć i uzyskiwanej w ten sposób informacji zwrotnej („Ewaluacja odbywa się na zajęciach”). Organizowane są także spotkania ze studentami dotyczące siatki zajęć. Ponownie jednak – sposób wykorzystywania pozyskiwanych informacji i mechanizm ich wpływu na kształtowanie programu studiów nie jest adekwatnie dokumentowany (np. w postaci sprawozdań lub notatek z konsultacji) – niezależnie od tego, że opinie i postulaty studentów są faktycznie uwzględniane w kształtowaniu programu i planu studiów.

W odniesieniu do udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie kształtowania programu studiów, w odpowiedziach na pytania Zespołu wskazano przykłady sugestii i opinii przekazywanych przez konkretne osoby – np. dyrektora Biura Współpracy Zagranicznej i Europejskiej Współpracy Terytorialnej Urzędu Marszałkowskiego. Sugestie te skutkowały rozbudowaniem programu studiów przez zwiększenie liczby godzin dla jednego z przedmiotów obowiązkowych na studiach II stopnia. Przykład ten nie wpływa jednak na konkluzje sformułowane w trakcie analizy kryteriów 1 i 6 dot. konieczności podjęcia faktycznych działań włączających interesariuszy w proces oceny i aktualizowania programu studiów. Mimo istnienia struktur i określenia przez Uczelnię zasad funkcjonowania USZJK, system ten nie zapobiegł więc zdiagnozowanym nieprawidłowościom także w zakresie kryterium 1 i 6.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Dokumenty i polityka Uczelni wskazują ciała kolegialne i osoby sprawujące nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem studiów, oraz wskazują kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na poziomie Uczelni i w poszczególnych jednostkach organizacyjnych – także w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów. Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia ma kompleksowy charakter, obejmuje stosowne procedury i dostarcza narzędzi służących ocenie realizacji programu studiów i potencjalnie użytecznych w procesie doskonalenia kształcenia. Procedury obejmują także tworzenie i modyfikację programu studiów. W jednostce organizującej kształcenia na ocenianym kierunku funkcjonują odpowiednie ciała – zgodnie z założeniami systemu uczelnianego. Ocena programu studiów na kierunku nie ma wystarczająco systematycznego charakteru, przy czym nie uwzględnia wszystkich przewidzianych czynności – w tym odpowiedniego dokumentowania procesu doskonalenia jakości kształcenia. Udział interesariuszy zewnętrznych w tym procesie jest ograniczony. Pomimo zbudowania struktur oraz określenia zasad funkcjonowania WSZJK, system ten nie zapobiegł zdiagnozowanym nieprawidłowościom w zakresie kryterium nr 1, 2 i 6.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Rekomendacje

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w diagnozowaniu nieprawidłowości w koncepcji kształcenia na kierunku politologia I i II stopnia przez wdrożenie mechanizmów mających na celu kompleksowe i systematyczne monitorowanie programu studiów zgodnie z przepisami Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia – w tym podjęcie działań wspierających właściwe dokumentowanie funkcjonowania USZJK.
2. Zaleca się podjęcie faktycznych działań włączających interesariuszy zewnętrznych w proces doskonalenia programu studiów na kierunku politologia przez wdrożenie mechanizmów zapewniających planowy i systematyczny udział interesariuszy w działaniach przewidzianych przepisami USZJK.

